

Aloitus- ja tavoitevaihe / Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe

Maakuntahallitus 22.05.2023 § 69

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus teki kokouksessaan 19.12.2022 (§ 195) periaatepäätöksen, että Pohjois-Karjalassa lähdetään laatimaan uutta vaihemaakuntakaavaa. Vaihemaakuntakaavasta käytetään jatkossa nimeä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisema).

Kaavatyön taustalla ja pohjana Pohjois-Karjalassa on voimassa tai laadinnassa seuraavat maakuntakaavat:

- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 (kokonaismaakuntakaava, joka sai lainvoiman 8.7.2021)
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe (teemoina turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö, hyväksyttiin 13.6.2022 maakuntavaltuustossa ja kuulutettiin voimaan 26.9.2022)
- Heinäveden osa-aluemaakuntakaava (kaavatyö parhaillaan ehdotusvaiheessa, tavoitteena hyväksyä maakuntavaltuustossa loppuvuodesta 2023)

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 hyväksymisen yhteydessä kumottiin kaikki sitä ennen laaditut vaihemaakuntakaavat lukuun ottamatta 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita. Nyt käynnistyvässä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheessa on tarkoitus päivittää ja saattaa myös maakuntakaavan tuulivoimatuotannon alueet ajan tasalle. Uuden käynnistyvän vaihemaakuntakaavan käynnistämisen taustalla on kuitenkin esillä muutamia maankäytöllisiä kysymyksiä tuulivoimatuotantoa ja uusiutuvaa energian kysymyksiä laajemmin.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen (energia ja maisemat) laatiminen on tullut ajankohtaiseksi erityisesti käynnissä olevan energiakriisin myötä. Puhtaan uusiutuvan energian kysyntä lisääntyy sekä kotitalouksissa että teollisuudessa, ja esimerkiksi vetytalous tarvitsee runsaasti uutta energiaa. Vihreä siirtymä ja energiaomavaraisuuden kasvattaminen toimivat vahvoina ajureina koko yhteiskunnassa. Energiaratkaisut vaativat myös maankäytön osalta selvityksiä, vaihtoehtojen tarkastelua sekä laajasti vaikutusten arviointia. Maakuntakaavassa puhutaan ainakin energiahuollon osalta energiansiirtoverkosta sekä uusiutuvan energian tuotannosta kuten tuulivoimasta ja aurinkovoimasta. Myös muuta uusiutuvan energian tuotantoa ja niiden mahdollisia maankäytöllisiä vaikutuksia selvitetään osana kaavatyötä.

Energiahuollon lisäksi päivitystarpeita on tunnistettu myös maisema-alueiden ja pohjavesialueiden kohdalla. Valtakunnalliset maisema-alueet on hyväksytty valtioneuvostossa vuonna 2021 ja se edellyttää maakuntakaavan päivittämistä. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden jatkona nähdään luontevaksi ja tarpeelliseksi käydä läpi myös voimassa olevat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja tehdä niihin tarvittavat päivitykset ja tarkistukset samalla kertaa. Pohjavesialueiden luokitukset ovat myös muuttuneet, ja sen myötä rajoituksia on syytä päivittää vastaamaan voimassa olevaa tilannetta.

Maakuntaliiton toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti nyt on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos. Sen mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutustenarvioinnista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan maakuntahallituksen käsittelyn jälkeen julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään lausunnot. Lisäksi syksyllä pidetään maankäyttö- ja rakennuslain mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu. Edellä mainittujen käsittelyjen jälkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma tulee vielä maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sisältää myös esityksen Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen laatimisen organisoinniksi. Tähän liittyen esitetään nimettäväksi nykyinen maakuntahallituksen edustajista koostuva maakuntakaavatyöryhmä jatkamaan myös 2. vaiheen maakuntakaavatyöryhmänä.

Ehdotus (MKJ) Maakuntahallitus päättää
1. käynnistää Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen (energia ja maisema) laatimisen,
2. hyväksyä sen osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnoksen ja
3. asettaa sen julkisesti nähtäville sekä valtuuttaa maakuntaliiton toimiston tekemään tekniset korjaukset ja pyytää siitä lausunnot sekä
4. nimetä keskuudestaan nykyisen maakuntakaavatyöryhmän (viisi jäsentä puheenjohtajineen) jatkamaan myös käynnistyvän vaihemaa- ja maakuntakaavan maakuntakaavatyöryhmänä.

Päätös 1 - 4 hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja Pasi Pitkänen, aluesuunnittelupäällikkö
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 0400 832 572

Maakuntahallitus 23.10.2023 § 124
477/03.00.00/2022

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen (energia ja maisemat) osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli lausunnoilla ja nähtävillä 24.5.-31.6.2023 välisen ajan. Suunnitelma lähetettiin kaikkiaan 88 eri taholle lausunnonle. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin kaikkiaan 29 kpl lausuntoja ja 1 kpl mielipide eli yhteensä 30 kp palautteita.

Maakuntakaavatyöryhmä (10.8. ja 4.10.) sekä kaavan laadintaa ohjaamaan nimetty ohjausryhmä (17.8. ja 13.10.) kävivät kokouksissaan läpi palautetta ja vastineita sekä kaavaa varten käynnistettyä selvitystyötä. Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 15.8.2023.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute oli kaiken kaikkiaan maltillista, ja kohdistui pääsääntöisesti jatkotyössä huomioon otettaviin

tekijöihin. Maakuntakaavassa käsiteltävistä asioista energia ja maisemat saivat kauttaaltaan sitä tukevaa kannatusta. Sen sijaan harkinnassa olevista maankäytön kysymyksistä eli mineraalipotentiaalisista alueista ja yhtenäisistä metsäpeitteisistä alueista tuli sekä puolesta että vastaan tyyppisiä kannanottoja.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nyt viimeistelty palautteen perusteella ja palautteisiin on laadittu vastineet.

Ehdotus (MKJ) Maakuntahallitus päättää
1) merkitä tiedoksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut palautteet
2) hyväksyä vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin
3) hyväksyä osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Päätös 1 - 3 hyväksyttiin yksimielisesti.

Asian käsittelyn aikana olivat kokouksessa läsnä etäyhteydellä ympäristöasiantuntija Jukka Nykänen, liikenneasiantuntija Jyrki Suorsa ja maankäyttöasiantuntija Heikki Viinikka.

Lisätietoja Pasi Pitkänen, aluesuunnittelupäällikkö
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 0400 832 572
Jukka Nykänen, ympäristöasiantuntija
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 050 412 0717